INFORMATION

Detta dokument är en sammanställning av delar ur

- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 av den 21 oktober 2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002 (förordning om animaliska biprodukter), och
- Kommissionens förordning (EU) nr 142/2011 av den 25 februari 2011 om genomförande av Europaparlamentets och rådet förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om genomförande av rådets direktiv 97/78/EG vad gäller vissa prover och produkter som enligt det direktivet är undantagna från veterinärkontroller vid gränsen.

Dokumentet visar utdrag ur ovan nämnda förordningar och är avsett att vara ett hjälpmedel. Om texten i någon del visar sig inte överensstämma med lagstiftningen hänvisas till aktuell lagstiftning.

För in- och utförsel till och från Sverige finns i vissa fall särskilda regler. Ta kontakt med Jordbruksverket om detta är aktuellt.

Texten är framtagen inför den **4 mars 2011**.

Biogasanläggning och komposteringsanläggning – krav för godkännande samt krav på verksamheten

För att leva upp till gällande lagstiftning på abp-området (se rutan ovan) ska den driftsansvarige och anläggningen uppfylla följande:

Grundläggande krav[1]

Den driftansvarige[2] ska i registreringssyfte innan denne inleder verksamhet till den behöriga myndigheten[3] anmäla alla anläggningar som denne har kontroll över och som på något sätt kommer att framställa, transportera, hantera, bearbeta, lagra, släppa ut på marknaden, distribuera, använda eller bortskaffa animaliska biprodukter[4] eller därav framställda

[1] Hämtat ur art 4, 25, 28 och 29 i förordning (EG) nr 1069/2009

[2] *driftansvarig:* de fysiska eller juridiska personer som har faktisk kontroll över en animalisk biprodukt eller därav framställd produkt, däribland transportörer, handlare och användare.

[3] Jordbruksverket

[4] *animaliska biprodukter*: hela kroppar eller delar av kroppar från djur, produkter av animaliskt ursprung eller andra produkter som fås från djur och inte är avsedda som livsmedel, inbegripet ägg, embryon och sperma.

produkter[5], samt tillhandahålla den behöriga myndigheten[6] information om vilken kategori av animaliska biprodukter eller därav framställda produkter som denne kommer att ha under sin kontroll, vilken typ av verksamhet som kommer att bedrivas med användning av animaliska biprodukter eller därav framställda produkter som utgångsmaterial.

Den driftsansvarige ska vidare tillhandahålla den behöriga myndigheten aktuella uppgifter om dessa anläggningar samt anmäla till den behöriga myndigheten alla större ändringar i verksamheten, såsom eventuell nedläggning av befintlig anläggning.

Den driftansvarige ska, så snart denne framställt animaliska biprodukter eller därav framställda produkter, identifiera produkterna och se till att de hanteras i enlighet med denna förordning.
Den driftansvarige ska, i de företag som står under deras kontroll, se till att animaliska biprodukter eller därav framställda produkter under alla skeden av insamling, transport, hantering, behandling, omvandling, bearbetning, lagring, utsläppande på marknaden, distribution, användning och bortskaffande uppfyller de krav i denna förordning som är av relevans för verksamheten.

Egenkontroller
Den driftansvarige ska inrätta, tillämpa och upprätthålla egenkontroller för att övervaka efterlevnaden av förordningen. Denne ska se till att inga animaliska biprodukter eller därav framställda produkter som misstänks eller påvisas inte följa förordningen sänds från anläggningen för annat än bortskaffande.

System för faroanalys och kritiska styrpunkter

Den driftansvarige ska inrätta, tillämpa och upprätthålla ett eller flera permanenta skriftliga förfaranden som bygger på principerna för faroanalys och kritiska styrpunkter (HACCP).

Denne ska framför allt
a) identifiera de faror som måste förebyggas, elimineras eller reduceras till en acceptabel nivå,
b) identifiera kritiska styrpunkter i det steg eller de steg där kontroll är nödvändig för att förebygga eller eliminera en fara eller för att reducera den till en acceptabel nivå,
c) fastställa kritiska gränser vilka skiljer acceptabelt från icke-acceptabelt i de kritiska styrpunkterna i syfte att förebygga, eliminera eller reducera identifierade faror,
d) inrätta och genomföra effektiva förfaranden för att övervaka de kritiska styrpunkterna,
e) fastställa vilka korrigerande åtgärder som ska vidtas när övervakningen visar att en kritisk styrpunkt inte är under kontroll,
f) inrätta förfaranden för att kontrollera att de åtgärder som avses i leden a–e är fullständiga och effektiva; kontrollförfarandena ska genomföras regelbundet,
g) upprätta dokumentation och register avpassade efter företagens art och storlek för att visa att de åtgärder som avses i leden a–f tillämpas effektivt.

När en förändring sker av en produkt, process eller i något steg av produktionen, bearbetningen, lagringen eller distributionen, ska den driftansvarige se över sina förfaranden och göra nödvändiga ändringar.

---

[5] *framställda produkter*: produkter som framställts genom en eller flera behandlingar, omvandlingar eller steg i bearbetningen av animaliska biprodukter.
[6] Jordbruksverket

Nedan följer de särskilda krav som ställs på anläggningar för rötning eller kompostering och på verksamhet vid dessa[7]

KAP. I KRAV FÖR ANLÄGGNINGAR

Avsnitt 1 Biogasanläggningar

1. Biogasanläggningar ska vara utrustade med en enhet för pastörisering/hygienisering som måste passeras av de införda animaliska biprodukterna eller därav framställda produkterna (med en partikelstorlek på högst 12 mm innan de tillförs enheten) och som är utrustad med

a) installationer för övervakning av att temperaturen hålls på 70 °C i en timme,
b) anordningar som kontinuerligt registrerar resultaten av mätningarna från övervakningen i punkt a, och
c) ett lämpligt system för att förebygga otillräcklig upphettning.

2. Genom undantag från punkt 1 är en enhet för pastörisering/hygienisering inte obligatorisk för biogasanläggningar där endast följande omvandlas:

a) Kategori 2-material som har bearbetats enligt bearbetningsmetod 1[8] .
b) Kategori 3-material som har bearbetas enligt någon av bearbetningsmetoderna 1–5 eller 7 eller, om det rör sig om material som härrör från vattenlevande djur, enligt någon av bearbetningsmetoderna 1–7.[9]
c) Kategori 3-material som har pastöriserats/hygieniserats i en annan godkänd anläggning[10].
d) Animaliska biprodukter som i enlighet med artikel 13 e ii i förordning (EG) nr 1069/2009 och den här förordningen får användas som råvara utan bearbetning.[11]
e) Animaliska biprodukter som har genomgått alkalisk hydrolys enligt kapitel IV avsnitt 2.A i bilaga IV.[12]
f) Följande animaliska biprodukter om det har godkänts av den behöriga myndigheten[13]:

---

[7] Hämtat från bilaga V i förordning (EU) nr 142/2011

[8] Metod 1 beskrivs i kapitel III i bilaga IV i förordning (EU) nr 142/2011 och innebär att materialet måste genomgå en trycksterilisering. Detta ska göras i en anläggning som är godkänd i enlighet med denna lagstiftning. I Sverige är det Jordbruksverket som godkänner dessa anläggningar.

[9] De olika metoderna beskrivs i kapitel III i bilaga IV i förordning (EU) nr 142/2011. Bearbetningen ska göras i en anläggning som är godkänd i enlighet med denna lagstiftning. I Sverige är det Jordbruksverket som godkänner dessa anläggningar.

[10] Detta ska göras i en anläggning godkänd enligt denna lagstiftning som en anläggning för mellanhantering av animaliska biprodukter. I Sverige är det Jordbruksverket som godkänner dessa anläggningar.

[11] Det rör sig om kategori 2-material i form av naturgödsel, mag- och tarmsystemet (om detta är kat. 3) och dess innehåll, mjölk, mjölkbaserade produkter, råmjölk, ägg och äggprodukter som Jordbruksverket inte anser medför risk för spridning av allvarliga överförbara sjukdomar. Observera dock att rötning eller kompostering av vissa av dessa produkter (ägg, äggprodukter och mag- och tarmsystemet) leder till att slutprodukten inte får spridas på mark efter genomgången rötning eller kompostering om det är så att materialet inte hygieniserats. Jmfr. kapitel III avsnitt 1 sista stycket. Övriga nämnda produkter får spridas på mark utan att någon som helst behandling enligt art. 13 e ii i förordning (EG) nr 1069/2009 om Jordbruksverket inte anser medför risk för spridning av allvarliga överförbara sjukdomar, varför det kan vara rimligt att dessa inte behöver passera hygienisering. Jordbruksverket har uppmärksammat Kommissionen på att lagstiftningen inte är konsekvent.

[12] Förekommer inte i Sverige i dag.

[13] Jordbruksverket

i) De animaliska biprodukter som avses i artikel 10 f i förordning (EG) nr 1069/2009 och som har bearbetats enligt definitionen i artikel 2.1 m i förordning (EG) nr 852/2004 vid den tidpunkt när de är avsedda för andra ändamål än som livsmedel.[14]
ii) De animaliska biprodukter som avses i artikel 10 g i förordning (EG) nr 1069/2009.[15]
iii) Animaliska biprodukter som ska omvandlas till biogas och om rötresten därefter komposteras, bearbetas eller bortskaffas i enlighet med den här förordningen.

3. Om produktionsdjur hålls i anslutning till eller i närheten av biogasanläggningen, och anläggningen inte enbart använder naturgödsel, mjölk eller råmjölk från dessa djur, ska anläggningen vara placerad på ett visst avstånd från det område där djuren hålls. Avståndet ska fastställas så att det säkerställs att biogasanläggningen inte medför några oacceptabla risker för att sjukdom överförs till människor eller djur.
Under alla omständigheter ska biogasanläggningen och djuren samt deras foder och strö hållas fullständigt åtskilda, där så är nödvändigt med hjälp av staket.

4. Varje biogasanläggning ska antingen ha ett eget laboratorium eller anlita ett externt laboratorium. Laboratoriet ska ha utrustning för de analyser som krävs och ha godkänts av den behöriga myndigheten, ha ackrediterats enligt internationellt erkända standarder eller regelbundet kontrolleras av den behöriga myndigheten.

Avsnitt 2 Komposteringsanläggningar

1. Komposteringsanläggningar ska vara utrustade med en sluten komposteringsreaktor eller förslutet utrymme som de införda animaliska biprodukterna eller därav framställda produkterna måste passera och med följande:
a) installationer för övervakning av temperatur och tid;
b) anordningar som, i tillämpliga fall kontinuerligt, registrerar resultaten av mätningarna från övervakningen i punkt a;
c) ett lämpligt säkerhetssystem för att förebygga otillräcklig upphettning.

2. Genom undantag från punkt 1 får andra typer av komposteringssystem tillåtas[16] under förutsättning att de
a) sköts på ett sådant sätt att allt material i systemet uppnår parametrarna för tid och temperatur och att parametrarna i tillämpliga fall övervakas kontinuerligt,
eller
b) endast omvandlar material som avses i avsnitt 1 punkt 2, och
c) uppfyller alla övriga relevanta krav i den här förordningen.

3. Om produktionsdjur hålls i anslutning till eller i närheten av komposteringsanläggningen, och anläggningen inte enbart använder naturgödsel, mjölk eller råmjölk från dessa djur, ska anläggningen vara placerad på ett visst avstånd från det område där djuren hålls. Avståndet ska fastställas så att det säkerställs att komposteringsanläggningen inte medför några oacceptabla risker för att sjukdom överförs till människor eller djur.

---

[14] Detta är livsmedel som genomgått en bearbetning eller behandling så att de varit lämpliga att äta i befintligt skick innan de övergått till att vara en animalisk biprodukt av kategori 3.
[15] Kortfattat är detta foder med animaliska beståndsdelar som av någon anledning inte ska användas som foder, men som inte anses innebära någon risk.
[16] Av Jordbruksverket

Under alla omständigheter ska komposteringsanläggningen och djuren samt deras foder och strö hållas fullständigt åtskilda, där så är nödvändigt med hjälp av staket.

4. Varje komposteringsanläggning ska antingen ha ett eget laboratorium eller anlita ett externt laboratorium. Laboratoriet ska ha utrustning för de analyser som krävs och ha godkänts av den behöriga myndigheten, ha ackrediterats enligt internationellt erkända standarder eller regelbundet kontrolleras av den behöriga myndigheten.

KAP. II HYGIENKRAV

1. Animaliska biprodukter ska omvandlas så snart som möjligt efter ankomsten till anläggningen. De ska lagras på ett ändamålsenligt sätt fram till behandlingen.

2. Behållare, kärl och fordon som använts för transport av obehandlat material ska rengöras och desinficeras i ett särskilt utrymme.[17] Utrymmet ska vara så placerat eller utformat att det inte finns någon risk för kontaminering av behandlade produkter.

3. Förebyggande åtgärder mot fåglar, gnagare, insekter och andra skadegörare ska vidtas systematiskt. För detta ska det finnas ett dokumenterat program för bekämpning av skadegörare.

4. Det ska ha införts dokumenterade rengöringsrutiner för alla delar av anläggningen. Det ska finnas lämplig utrustning för rengöring och lämpliga rengöringsmedel.

5. Hygienkontrollen ska omfatta regelbundna inspektioner av miljön och utrustningen. Inspektionsscheman och resultat ska vara väl dokumenterade.

6. Installationer och utrustning ska hållas i gott skick och mätutrustningen ska kalibreras regelbundet.

7. Rötrest och kompost ska hanteras och lagras på biogas- eller komposteringsanläggningen på ett sådant sätt att återkontaminering förhindras.

KAP. III PARAMETRAR FÖR OMVANDLING

Avsnitt 1 Standardparametrar för omvandling

1. Kategori 3-material som används som råvara i biogasanläggningar som är utrustade med en enhet för pastörisering/hygienisering ska uppfylla följande minimikrav:

a) Maximal partikelstorlek innan materialet tillförs: 12 mm.
b) Minimitemperatur för allt material i enheten: 70 °C.
c) Minimitid i enheten utan avbrott: 60 minuter.

Mjölk, mjölkbaserade produkter, mjölkderivat, råmjölk och råmjölksprodukter som är kategori 3-material får dock användas som råvara i biogasanläggningar utan pastörisering/hygienisering, om den behöriga myndigheten[18] inte anser dem medföra risk för spridning av allvarliga överförbara sjukdomar till människor eller djur.

[17] I den engelska texten används ”designated area” varför Jordbruksverket inte kräver att rengöringen ska ske inomhus om den kan göras på ett säkert sätt.
[18] Jordbruksverket

Minimikraven i punkterna b och c ska även gälla för kategori 2-material som tillförs en biogasanläggning utan föregående bearbetning i enlighet med artikel 13 e ii i förordning (EG) nr 1069/2009.[19]

2. Kategori 3-material som används som råvara i komposteringsanläggningar ska uppfylla följande minimikrav:

a) Maximal partikelstorlek innan materialet tillförs komposteringsreaktorn: 12 mm.
b) Minimitemperatur för allt material i reaktorn: 70 °C.
c) Minimitid utan avbrott: 60 minuter.

Minimikraven i leden b och c ska även gälla för kategori 2-material som komposteras utan föregående bearbetning i enlighet med artikel 13 e ii i förordning (EG) nr 1069/2009.[19]

Avsnitt 2 Alternativa parametrar för omvandling

1. Den behöriga myndigheten[20] får tillåta användning av andra parametrar än dem som anges i kapitel I avsnitt 1 punkt 1 och standardparametrarna för omvandling, under förutsättning att den som ansöker om sådan användning visar att dessa parametrar garanterar att biologiska risker reduceras i tillräcklig omfattning. Detta ska omfatta en validering som ska utföras enligt följande krav:

a) Identifiering och analys av eventuella faror, inklusive effekten av det ingående materialet, på grundval av en uttömmande beskrivning av förhållandena och parametrarna för omvandling.
b) En riskbedömning med en bedömning av hur de särskilda förhållandena för omvandling i led a uppnås i praktiken i normala och atypiska situationer.
c) Validering av den avsedda processen genom mätning av den minskade livsdugligheten/infektiviteten hos
    i) endogena indikatororganismer under processen, varvid indikatorn
        – kontinuerligt förekommer i råvaran i stora mängder,
        – inte är mindre värmetålig i fråga om omvandlingens letala aspekter än de patogener som den ska övervaka, men inte heller betydligt värmetåligare,
        – är relativt enkel att kvantifiera, identifiera och bekräfta förekomst av,
    eller
    ii) en väldefinierad testorganism eller virus under exponering som införs i utgångsmaterialet i ett lämpligt testorgan.
d) Validering av den avsedda processen i led c ska visa att processen kan minska den totala risken på följande sätt:
    i) Vid termiska och kemiska processer uppnås
        – en reduktion av *Enterococcus faecalis* eller *Salmonella* Senftenberg (775W, H2S negativ) med 5 log10,

[19] Det rör sig om naturgödsel, mag- och tarmsystemet (om detta är kat. 3) och dess innehåll, mjölk, mjölkbaserade produkter, råmjölk, ägg och äggprodukter som Jordbruksverket inte anser medför risk för spridning av allvarliga överförbara sjukdomar. Jordbruksverket har konstaterat att denna text inte överensstämmer med den text som i kapitel avsnitt 1 punkt 2 d anger att hygienisering inte är nödvändig och har informerat Kommissionen om detta. Rimligen är det endast ägg och äggprodukter liksom mag- och tarmsystemet som måste uppfylla dessa krav på hygienisering och då endast om slutmaterialet ska användas som organiskt gödningsmedel.

[20] Jordbruksverket

– en reduktion av smittsam titer av värmetåliga virus, såsom parvovirus, med minst 3 log10, då de identifieras som en relevant fara.

ii) Vid kemiska processer uppnås dessutom

– en reduktion av resistenta parasiter, såsom ägg av *Ascaris* sp., med minst 99,9 % (3 log10) livsdugliga skeden.

e) Utformande av ett komplett kontrollprogram, inklusive förfaranden för övervakning av hur de processer som avses i led c fungerar.

f) Åtgärder som garanterar kontinuerlig övervakning och tillsyn av de relevanta processparametrar som fastställts i kontrollprogrammet under driften av anläggningen.

Närmare uppgifter om relevanta processparametrar som används i en biogas- eller komposteringsanläggning och om andra kritiska styrpunkter ska registreras och bevaras så att ägare, driftsansvariga eller deras företrädare och den behöriga myndigheten kan övervaka driften på anläggningen.

Den driftansvariga ska på begäran ställa dessa uppgifter till den behöriga myndighetens förfogande.

2. Genom undantag från punkt 1 får den behöriga myndigheten[21], i väntan på att regler i enlighet med artikel 15.2 a ii[22] i förordning (EG) nr 1069/2009 antas, tillåta andra specifika krav för följande än de som fastställs i detta kapitel, under förutsättning att de garanterar en likvärdig verkan när det gäller reduktion av patogener:

a) Matavfall som används som enda animaliska biprodukt i en biogas- eller komposteringsanläggning. [23]

b) Blandningar av matavfall med följande material:

i) naturgödsel;

ii) mag- och tarminnehåll som avskilts från mag- och tarmsystemet;

iii) mjölk;

iv) mjölkbaserade produkter;

v) mjölkderivat;

vi) råmjölk,

vii) råmjölksprodukter;

viii) ägg;

ix) äggprodukter;

x) animaliska biprodukter enligt artikel 10 f i förordning (EG) nr 1069/2009 som har bearbetats enligt definitionen i artikel 2.1 m i förordning (EG) nr 852/2004.[24]

3. Om de material som avses i punkt 2 b eller de framställda produkter som avses i artikel 10 g i förordning (EG) nr 1069/2009[25] är de enda utgångsmaterial av animaliskt ursprung som

---

[21] Jordbruksverket

[22] Rör omvandling av matavfall kat. 3.

[23] Av 2 kap. 12 a § Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2006:84) om befattning med animaliska biprodukter och införsel av andra produkter, utom livsmedel, som kan sprida smittsamma sjukdomar till djur anges att rötning och kompostering av matavfall ska göras i enlighet med Naturvårdsverkets allmänna råd (NFS 2003:15) till 2 kap. 3 § miljöbalken (1998:808) om metoder för yrkesmässig lagring, rötning och kompostering av avfall om inte rötningen/komposteringen görs i enlighet med de generella krav som ställs i förordningen.

[24] Detta är livsmedel som genomgått en bearbetning innan de övergått till att vara en animalisk biprodukt av kategori 3.

[25] Kortfattat är detta foder med animaliska beståndsdelar som av någon anledning inte ska användas som foder, men som inte anses innebära någon risk,

bearbetas i en biogas- eller komposteringsanläggning, får den behöriga myndigheten[26] tillåta andra specifika krav än de som fastställs i detta kapitel, förutsatt att den behöriga myndigheten

a) inte anser att detta material medför risk för spridning av allvarliga överförbara sjukdomar till människor eller djur,

b) anser rötresten eller komposten vara obearbetat material och ålägger den driftansvariga att hantera dem i enlighet med förordning (EG) nr 1069/2009 och med den här förordningen.

4. Driftansvariga får släppa ut rötrest och kompost som har framställts enligt parametrar som den behöriga myndigheten[27] godkänt på marknaden

a) i enlighet med punkt 1,

b) i enlighet med punkterna 2 och 3, dock endast i den medlemsstat där dessa parametrar godkänts.

Avsnitt 3 Krav för rötrest och kompost

1. a) Representativa prover från rötrest eller kompost, som tagits under eller omedelbart efter omvandlingen på en biogasanläggning eller komposteringen på en komposteringsanläggning för att övervaka processen, ska uppfylla följande krav:

Escherichia coli: n = 5, c = 1, m = 1 000, M = 5 000 i 1 g

eller

Enterococcaceae: n = 5, c = 1, m = 1 000, M = 5 000 i 1 g

och

b) Representativa prover från rötrest eller kompost som tagits under lagring eller vid uttag från lagren ska uppfylla följande krav:

Salmonella: Inga fynd i 25 g: n = 5, c = 0, m = 0, M = 0

För leden a och b gäller följande:

n = antal prover som ska testas,

m = gränsvärde för antal bakterier; resultatet anses tillfredsställande om antalet bakterier i samtliga prover inte överstiger m,

M = maximivärde för antal bakterier; resultatet anses icke tillfredsställande om antalet bakterier i ett eller flera prover är M eller fler, och

c = antal prover i vilka antalet bakterier får ligga på mellan m och M och proverna trots detta kan godtas, förutsatt att antalet bakterier i övriga prover är högst m.

2. Rötrest eller kompost som inte uppfyller kraven i detta avsnitt ska omvandlas eller komposteras på nytt, och om det gäller *Salmonella* hanteras eller bortskaffas enligt den behöriga myndighetens[28] anvisningar.

[26] Jordbruksverket

[27] Jordbruksverket

[28] Jordbruksverkets

Nedan följer de krav som ställs på utsläppande på marknaden och användning av rötrest och kompost[29]

Rötrester från omvandling till biogas eller kompost får efter genomgången behandling i enlighet med gällande lagstiftning släppas ut på marknaden och användas som organiska gödningsmedel och jordförbättringsmedel[30].

Lagring och transport
Organiska gödningsmedel och jordförbättringsmedel ska efter bearbetning eller omvandling lagras och transporteras korrekt
a) i bulk under lämpliga förhållanden som förhindrar kontaminering,
b) förpackade eller i storsäckar, när det gäller organiska gödningsmedel eller jord-förbättringsmedel som är avsedda för försäljning till slutanvändare, eller
c) i lämpliga lagringsutrymmen dit inga produktionsdjur har tillträde, när det gäller lagring på jordbruksföretag.

Användning på vall och bete
När det gäller användning på vall av rötrest och kompost så måste 21 dagar ha gått innan skörd av grovfoder. När det gäller utsläppande av djur på bete på mark där rötrest eller kompost spridits får detta ske först efter tidigast sex veckor.[31]

Förutom ovan nämnda krav måste de krav förordningen ställer på insamling, transport och spårbarhet uppfyllas[32]

INSAMLING, TRANSPORT OCH SPÅRBARHET

Grundläggande krav[33]

Insamling och identifiering beträffande kategori och transport

Driftansvariga ska utan onödigt dröjsmål samla in, identifiera och transportera animaliska biprodukter under sådana förutsättningar att risker för människors och djurs hälsa undviks.

---

[29] Hämtat ur art 32 förordning (EG) nr 1069/2009 samt bil. II kapitel II, samt bil. XI kap. I avsnitt 2 och kap. II avsnitt 2 i förordning (EU) nr 142/2011.

[30] *organiska gödningsmedel och jordförbättringsmedel*: olika material av animaliskt ursprung som, vart och ett för sig eller tillsammans, används för att bibehålla eller förbättra växternas näringsförsörjning samt jordens fysikaliska och kemiska egenskaper och biologiska aktivitet. Dessa material kan bestå av naturgödsel, icke-mineraliserad guano, mag- och tarminnehåll, kompost och rötrest.

[31] Enligt 2 kap. 15 § Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2006:84) om befattning med animaliska biprodukter och införsel av andra produkter, utom livsmedel, som kan sprida smittsamma sjukdomar till djur

[32] Dessa har hämtats från artikel 21 och 22 i förordning (EG) nr 1069/2009 samt från bilaga VIII i förordning (EU) nr 142/2011. Sådant som ansetts vara irrelevant när det gäller biogas- och komposteringsanläggningar har tagits bort. Viss text har dock lämnats kvar i informationssyfte. För fullständig information hänvisas till respektive förordning.

[33] Dessa grundläggande krav återfinns i artikel 21 och 22 i förordning (EG) nr 1069/2009.

De driftansvariga ska se till att animaliska biprodukter och därav framställda produkter under transporten åtföljs av ett handelsdokument.

Handelsdokument som åtföljer animaliska biprodukter eller därav framställda produkter under transport ska innehålla åtminstone uppgift om ursprunget till, bestämmelseorten för och mängden av sådana produkter och en beskrivning av de animaliska biprodukterna eller de därav framställda produkterna och deras märkning, om sådan märkning krävs enligt denna förordning.

Driftansvariga ska samla in och transportera matavfall i kategori 3 i enlighet med nationella åtgärder av det slag som föreskrivs i artikel 13 i direktiv 2008/98/EG[34].

Spårbarhet
Driftansvarig som sänder, transporterar eller tar emot animaliska biprodukter eller därav framställda produkter ska föra register över sändningarna och de åtföljande handels-dokumenten.

De driftansvariga som avses ovan ska ha system och rutiner för att identifiera de övriga driftansvariga till vilka de levererat sina animaliska biprodukter eller därav framställda produkter, och de driftansvariga från vilka de mottagit leveranser.
Denna information ska göras tillgänglig för de behöriga myndigheterna på begäran.

Nedan följer de särskilda krav som ställs på insamling, transport och spårbarhet[35]:

KAP. I INSAMLING OCH TRANSPORT

Avsnitt 1 Fordon och behållare
1. Animaliska biprodukter och därav framställda produkter ska från utgångspunkten i tillverkningskedjan samlas in och transporteras i förseglade, nya förpackningar eller övertäckta, läckagefria behållare eller fordon.

2. Fordon och returbehållare samt all återanvändbar utrustning och alla återanvändbara apparater som kommer i kontakt med animaliska biprodukter eller därav framställda produkter ska hållas rena.
Såvida de inte är förbehållna transport av vissa animaliska biprodukter eller därav framställda produkter så att korskontaminering förhindras ska de

a) vara rena och torra innan de används, och
b) rengöras, tvättas och/eller desinficeras efter varje användning i den omfattning som krävs för att förhindra korskontaminering.

3. Returbehållare ska vara förbehållna transporter av en viss animalisk biprodukt eller därav framställd produkt i den omfattning som krävs för att förebygga korskontaminering.
Returbehållare får dock användas under förutsättning att den behöriga myndigheten har godkänt sådan användning

[34] Miljölagstiftning
[35] Enligt bil. VIII i förordning (EU) nr 142/2011

a) för transport av olika animaliska biprodukter eller därav framställda produkter under förutsättning att de rengörs och desinficeras mellan användningarna på så sätt att korskontaminering förhindras,
b) för transport av de animaliska biprodukter eller därav framställda produkter som avses i artikel 10 f i förordning (EG) nr 1069/2009[36] efter användning för transport av produkter som är avsedda att användas som livsmedel under förhållanden som förhindrar korskontaminering.

4. Förpackningsmaterial ska bortskaffas genom förbränning eller på annat sätt i enlighet med unionslagstiftningen[37].

KAP. II IDENTIFIERING

1. Alla nödvändiga åtgärder ska vidtas för att säkerställa att
a) sändningar av animaliska biprodukter och därav framställda produkter kan identifieras, hålls avskilda och förblir möjliga att identifiera under insamling på den plats varifrån de animaliska biprodukterna härrör och under transport,
b) ett ämne för märkning, som används för identifiering av animaliska biprodukter eller därav framställda produkter av en särskild kategori, endast används för den kategori som det enligt denna förordning eller enligt bestämmelser med stöd av punkt 4 ska användas till,
c) sändningar av animaliska biprodukter och därav framställda produkter sänds från en medlemsstat till en annan i förpackningar, behållare eller fordon med väl synlig och åtminstone under transporttiden outplånlig färgkodning för att lämna uppgifter som föreskrivs i denna förordning på ytan eller en del av ytan på förpackningar, behållare eller fordon, eller på etiketter eller symboler som anbragts på dem enligt följande:
i) För kategori 1-material svart färg.
ii) För kategori 2-material (utom naturgödsel och mag- och tarminnehåll) gul färg.
iii) För kategori 3-material grön färg med hög andel blått, så att man klart och tydligt kan skilja färgen från andra färger.

2. Under transport och lagring ska en etikett som anbragts på förpackningen, behållaren eller fordonet
a) tydligt ange vilken kategori de animaliska biprodukterna eller därav framställda produkterna tillhör, och
b) vara försedd med följande tydliga och läsliga påskrift på förpackningen, behållaren respektive fordonet:
i) När det gäller kategori 3-material: ”Ej avsett att användas som livsmedel”.

---

[36] Produkter av animaliskt ursprung eller livsmedel som innehåller produkter av animaliskt ursprung, som inte längre är avsedda för användning som livsmedel, antingen av kommersiella skäl eller på grund av tillverkningsproblem eller förpackningsdefekter eller andra defekter som inte innebär någon risk för människors eller djurs hälsa.

[37] Av 2 kap 30 § Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2006:84) om befattning med animaliska biprodukter och införsel av andra produkter, utom livsmedel, som kan sprida smittsamma sjukdomar till djur framgår att förpackningar som har innehållit obearbetat kategori 2-material, med undantag av naturgödsel som inte kan misstänkas innehålla sådan smitta som kan överföras till djur eller människor, ska förbrännas enligt samma villkor som kategori 2-material. Förpackningar som har innehållit bearbetat kategori 2-material, naturgödsel som inte kan misstänkas innehålla sådan smitta som kan överföras till djur eller människor, eller kategori 3-material får bortskaffas i enlighet med avfallsförordningen (2001:1063).

ii) När det gäller kategori 2-material (utom naturgödsel och mag- och tarminnehåll) och produkter som framställts av kategori 2-material: ”Ej avsett att användas som foder”.

iii) När det gäller kategori 1-material och produkter som framställts av kategori 1-material som är avsedda för

– bortskaffande: ”Endast för bortskaffande”,

iv) När det gäller mjölk, mjölkbaserade produkter, mjölkderivat, råmjölk och råmjölksprodukter: ”Ej avsett att användas som livsmedel".

xi) När det gäller organiska gödningsmedel och jordförbättringsmedel: ”Organiska gödningsmedel eller jordförbättringsmedel/produktionsdjur får ej beta och ej utfodras med vallväxter under minst 21 dagar efter spridningen och ej utfodras med vallväxter under minst sex veckor efter spridningen”.

xiii) När det gäller naturgödsel och mag- och tarminnehåll: ”Naturgödsel”.

c) Etiketten i led b xi ska dock inte krävas för organiska gödningsmedel och jordförbättringsmedel

i) i säljfärdiga förpackningar på högst 50 kg för användning av slutkonsument, eller

ii) i storsäckar på högst 1 000 kg under förutsättning att

– de godkänts av den behöriga myndigheten i den medlemsstat där det organiska gödningsmedlet eller jordförbättringsmedlet ska spridas,

– det på dessa säckar anges att de inte är avsedda för spridning på mark dit produktionsdjur har tillträde.

(Vissa punkter som har ansetts vara irrelevanta i sammanhanget har utelämnats.)

KAP. III HANDELSDOKUMENT OCH HÄLSOINTYG

(Vissa punkter som har ansetts vara onödiga eller irrelevanta i sammanhanget har utelämnats.)

1. Under transporten ska ett handelsdokument i enlighet med förlagan[38] i detta kapitel åtfölja animaliska biprodukter och därav framställda produkter.

2. Handelsdokumentet ska utfärdas i minst tre exemplar (ett original och två kopior). Originalet ska åtfölja sändningen till dess att den når slutdestinationen och sparas av mottagaren. Producenten ska behålla en kopia och transportföretaget den andra.

4. Animaliska biprodukter och därav framställda produkter ska åtföljas av ett handels-dokument enligt förlagan i punkt 6 under transporten inom unionen.[39]

5. Åtföljande handelsdokument ska sparas i minst två år så att de kan läggas fram för den behöriga myndigheten[40].

Detaljerad information om handelsdokument återfinns i bilaga VIII i förordning (EG) nr 142/2011.
Jordbruksverket har tagit fram särskilda förenklade blanketter som ska användas om inte det standardiserade handelsdokumentet används. Läs mer på www.jordbruksverket.se under Djur / Djurprodukter / Handelsdokument där även blanketterna kan laddas ner.

---

[38] Denna förlaga har inte klippts in här. Se istället vidare information nedan.

[39] Hänvisning till förordning (EG) nr 142/2011 och information nedan (kursiv text).

[40] Jordbruksverket

KAP. IV REGISTER

Avsnitt 1 Allmänna bestämmelser

1. Ett register ska föras och innehålla följande:

a) En beskrivning av mängden material.

b) I fråga om de register som förs av varje person som avsänder animaliska biprodukter eller därav framställda produkter följande uppgifter:

i) Datum då materialet transporterades bort från anläggningen.

ii) Transportörens och mottagarens namn och adress och eventuella godkännande- eller registreringsnummer.

c) *(Utelämnas då det enbart rör transportör)*

d) I fråga om de register som förs av varje person som tar emot animaliska biprodukter eller därav framställda produkter följande uppgifter:

i) Datum då materialet togs emot.

ii) Materialets ursprungsort som det avsänds från.

iii) Transportörens namn och adress.

2. Genom undantag från punkt 1 i detta avsnitt behöver driftansvariga inte spara uppgifterna i punkt 1 a, 1 b i, 1 c i och iii samt 1 d ii och iii separat, om de sparar en kopia av handels-dokumentet i kapitel III för varje sändning och tillhandahåller dessa uppgifter tillsammans med de andra uppgifter som krävs i punkt 1 i detta avsnitt.

4. Register ska sparas i minst två år så att de kan läggas fram för den behöriga myndigheten[41].

[41] Jordbruksverket